

Інформаційний бюлетень про стан поверхневих вод басейнів річок Дністер, Прут та Сірет за 9-ть місяців 2017 року

Оцінка якісного стану здійснювалась згідно «Методики екологічної оцінки якості поверхневих вод за відповідними категоріями» за найгіршими значеннями показників.

1. Басейн р. Дністер.

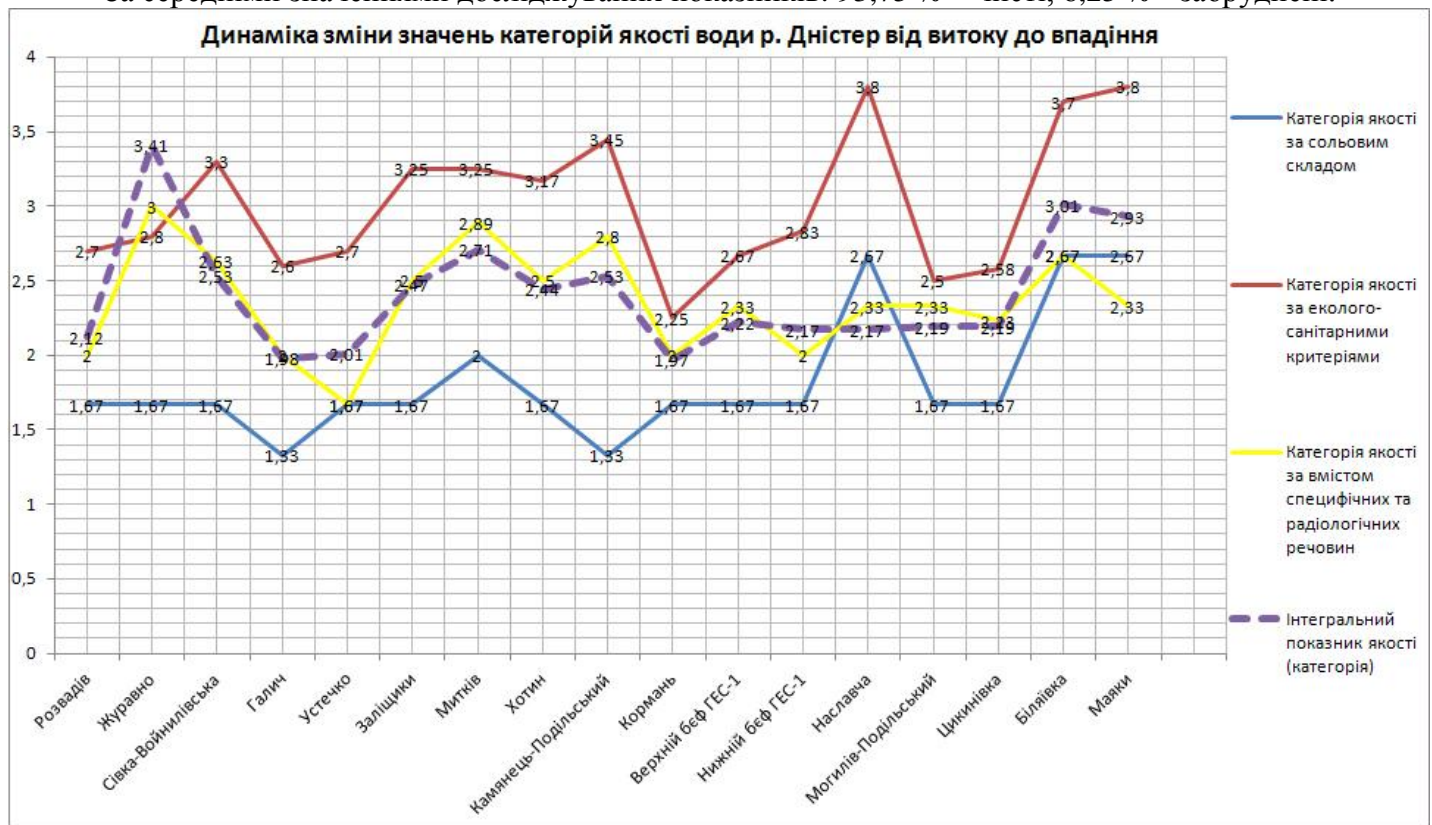
Протягом 9-ти місяців 2017 року лабораторіями Держводагентства України якісний стан поверхневих вод басену р. Дністер досліджувався в 54-х створах. З них: 19 створів розташовано в основному руслі річки, а 35 створів розташовано на 26-ти притоках.

Серед загальної кількості створів 10 розташовано в місцях забору води для питних потреб, 4 – для сільсько-господарських та технічних потреб та 7 – транскордонних створів.

Загальна характеристика якісного стану.

Відповідно до результатів лабораторних досліджень та проведеної на їх основі оцінки якісного стану за найгіршими показниками, протягом 9-ти місяців 2017 року, в переважній більшості створів – 89,58 % поверхневі води р. Дністер належали до чистих, а 10,42 % до забруднених (у першому півріччі - 86 % чистих, 14 % забруднених; у першому кварталі - 89,7 % чистих, 10,3 % забруднених).

За середніми значеннями досліджуваних показників: 93,75 % – чисті, 6,25 % - забруднені.

До категорії забруднених протягом звітного періоду потрапили водні об'єкти у наступних створах:

- **р. Дністер**, в с. Маяки та смт. Біляївка; інтегральний показник якості (категорія) за найгіршими значеннями показників становить 3,51 та 3,61 відповідно. Погіршення якісних характеристик відбулось за еколого-санітарними критеріями (завислі речовини, ХСК). При цьому, за середніми значеннями показників протягом звітного періоду, поверхневі води в даних створах характеризуються як «чисті»;

- **р. Сівка**, в смт. Войнилів; інтегральний показник якості (категорія) за найгіршими значеннями показників становить 4,28. Погіршення якісних характеристик, як і у попередньому випадку, відбулось за еколого-санітарними критеріями (4,5), а також за сольовим складом (6 категорія) (мінералізація, хлориди, сульфати). При цьому, за середніми значеннями показників протягом звітного періоду, поверхневі води в даному створі характеризуються також як «чисті»;

- **р. Тисмениця**, права притока р. Бистриця у створі м. Дрогобич характеризується як «забруднена», причому як за найгіршими, так і за середніми значеннями показників протягом звітного періоду;

- **р. Саджава**, права притока р. Свіча у створі м. Долина, як і попередній водний об'єкт відноситься до «забруднених», як за найгіршими так і за середніми значеннями показників.

Порівнюючи з аналогічним періодом минулого року – якісний стан поверхневих вод Дністра – стабільний.

Поверхневі води р. Дністер в даних створах знаходяться під антропогенним тиском підприємств: р. Тисмениця - Дрогобицький промисловий вузол; р. Саджава - ТзОВ «Уніплит».

Питні водозабори.

В 11-ти створах питного водопостачання поверхневі води р. Дністер належать до **прісних, гіпогалинних та характеризуються як «чисті» або «добрі».**

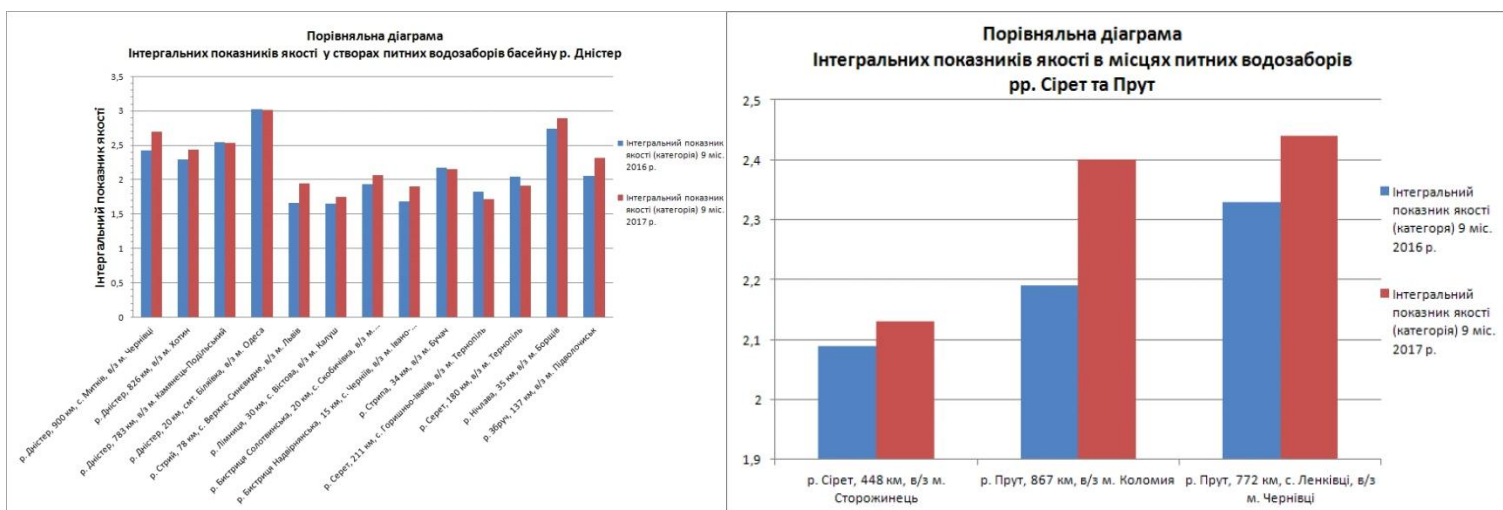
В питному водозаборі м. Кам'янець-Подільський спостерігається суттєве коливання сумарного вмісту іонів кальцію та магнію. Показник жорсткості з початку року змінювався від 8,5 (16.01.17), що відповідає жорсткій воді до 3,5 мг-екв/дм³ (17.08.17) - м'яка вода.

Аналіз даних показав, що виявлена закономірність спостерігається з 2002 року. Згідно інформації викладеної в роботі (С. І. Сніжко «Оцінка та прогнозування якості природних вод»), основним джерелом надходження надлишкової кількості іонів магнію та кальцію до поверхневих вод (окрім природних) є стічні води селікатних, металургійних, скловарних, текстильних підприємств та при застосуванні мінеральних добрив, що містять кальцій.

В таблиці 1 наведено факти перевищення ГДК в порівнянні з аналогічним періодом минулого року. Відповідно до порівняльного аналізу відмічено незначне погіршення по показникам кисневого режиму у наступних створах: с. Митків, с. Горишньо-Івачів та м. Тернопіль.

Найбільш забрудненим питним водозабором, залишається водозабір м. Одеса в смт. Біляївка. При цьому, в даному створі спостерігається первне покращення по показникам кисневого режиму, в порівнянні з аналогічним періодом минулого року. Протягом 9-ти місяців 2016 року було виявлено 7 випадків перевищення по показнику ХСК та 4 випадки по БСК, а протягом 9-ти місяців 2017 року лише 3 випадки по ХСК.

Порівняльний аналіз Інтегральних показників якості води (*діаграма*) показав, що спостерігається певне зростання даного показника протягом звітного періоду, порівняно з аналогічним періодом минулого року, майже в усіх створах питного водопостачання окрім наступних: м. Кам'янець-Подільський, с. Біляївка та м. Бучач.

Пріоритетними забруднюючими речовинами залишаються показники кисневого режиму (БСК та ХСК); показник жорсткості води та вміст завислих речовин, що в певній мірі відображає тенденцію аналогічного періоду 2016 року, та є характерним для р. Дністра.

Прикордонні пункти.

Контроль за якісним в транскордонних створах р. Дністер досліджувався у наступних створах: с. Наславча, м. Могилів-Подільський та с. Цикинівка до входу дністровських вод на територію Республіки Молдова.

Аналіз якісного стану показав, що у створах с. Наславча, м. Могилів-Подільський та с. Цикинівка води характеризуються як **прісні, гіпогалинні, мезотрофні, чисті**. Протягом звітнього періоду в даних створах фактів перевищення норм ГДК для води водойм загально-господарського призначення виявлено не було. Вода – м'яка.

2. Басейн р. Дунай.

В басейні р. Дунай, спостереження проводились на її лівих притоках - рр. Прут та Сірет в 10 створах. З них, 3-ри створи питного водопостачання та 4 – транскордонних.

В усіх створах, води характеризуються як прісні, гіпогалинні, мезотрофні, чисті протягом досліджуваного періоду.

Інтегральний показник якості води за категорією в усіх створах не більше 3 (за середніми значеннями протягом 9-ти місяців).

3. Висновки:

Аналіз гідрохімічних даних в басейні річки Дністер за 9-ть місяців 2017 року виявив певну стабільність якісних характеристик вод Дністра, Прута та Сірету порівняно з аналогічним періодом минулого року.

Основним фактором впливу на якісний стан у звітньому періоді, як і протягом минулих, є антропогенний чинник.

Порівнюючи дані гідрохімічних досліджень в басейні р. Дністер в місцях питних водозаборів та прикордонних ділянках з аналогічним періодом минулого року, можна зробити висновок про те, що гідрохімічний склад поверхневих вод – стабільний.

Першочерговими заходами повинні стати питання вирішення забруднення р. Кучурган та р. Саджава та проведення робіт з пониження рівня замуленості ділянок де розташовано питні водозабори м. Хотин та м. Кам'янець-Подільський.

Пропозиції:

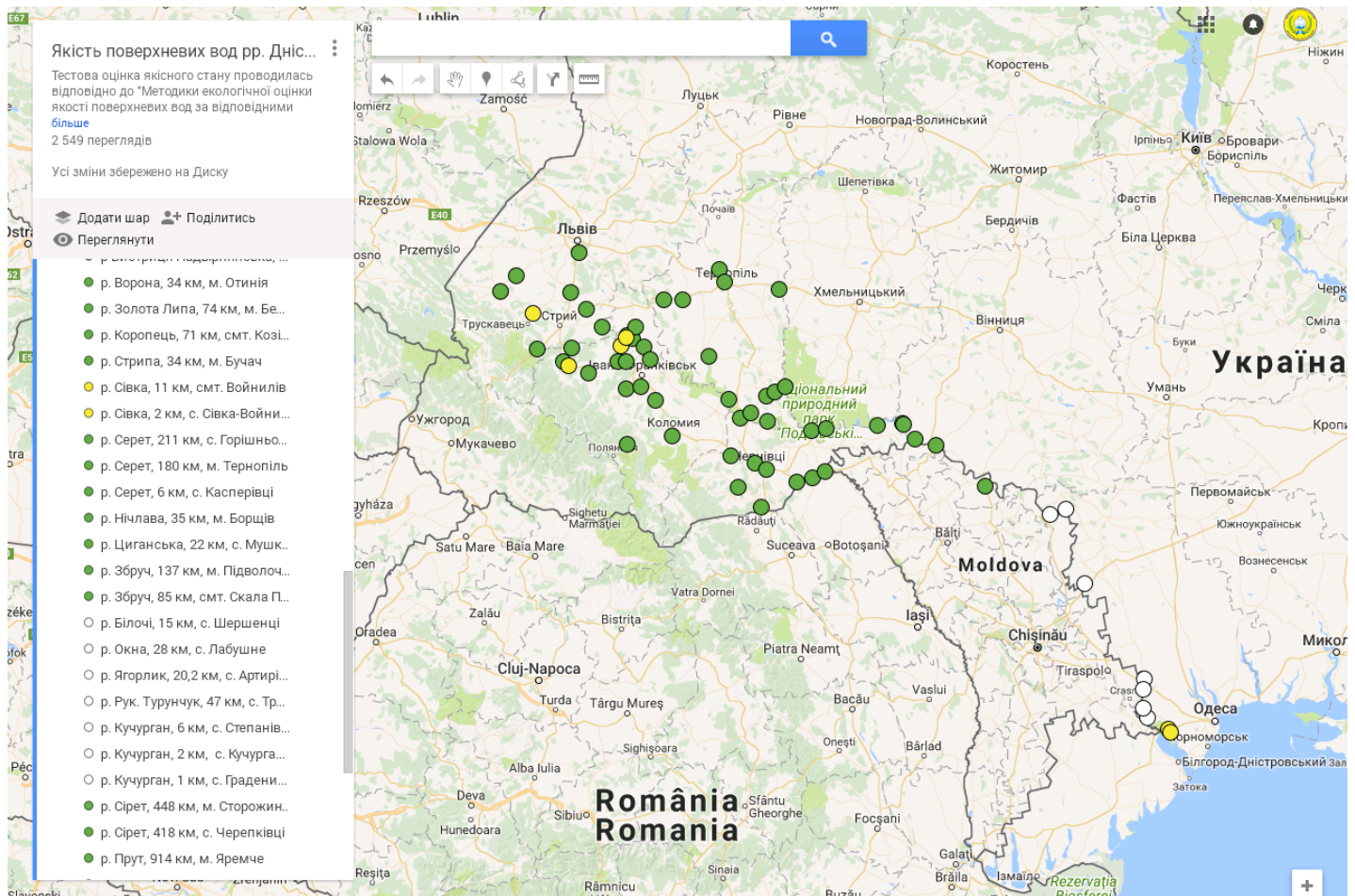
Доцільним провести роботу з оновлення та вдосконалення програмного забезпечення Monitoring для можливості використання програми на персональних комп'ютерах із сучасними операційними системами.

Провести семінар з обговоренням даних питань.

<i>Таблиця 2</i>				
Порівняльна таблиця				
Питні водозабори на річках Дністер, Прут та Сірет				
№ п/п	Назва водозабору	Кратність перевищення ГДК протягом 9-ти місяців 2016 р.	Кратність перевищення ГДК протягом 9-ти місяців 2017 р.	Порівняння з аналогічним періодом минулого року
Басейн р. Дністер				
1.	р. Дністер, 900 км, с. Митків, в/з м. Чернівці	-	БСК5: 1,1; 1,76; ХСК: 1,24;	Погрішення по показникам кисневого режиму
2.	р. Дністер, 826 км, в/з м. Хотин	-	-	Стабільно.
3.	р. Дністер, 783 км, в/з м. Кам'янець-Подільський	БСК: 1,25;	Прозорість: 30; 32; 31 см;	Стабільно.
4.	р. Дністер, 20 км, смт. Біляївка, в/з м. Одеса	ХСК: 2,5; 2,0; 2,7; 1,3; 1,4; 1,4; 1,2; БСК: 2,7; 1,6; 1,2; 1,4;	ХСК: 2,5; 2,75; 2,13; завислі речовини – 36; 53 мг/дм ³ ;	Покращення по показникам кисневого режиму
5.	р. Стрий, 78 км, с. Верхне-Синевидне, в/з м. Львів	-	-	Стабільно.
6.	р. Свіча, 54 км, с. Гошів, в/з м. Долина	-	-	Стабільно.
7.	р. Лімниця, 30 км, с. Вістова, в/з м. Калуш	-	-	Стабільно.
8.	р. Бистриця Солотвинська, 20 км, с. Скобичівка, в/з м. Івано-Франківськ	-	-	Стабільно.
9.	р. Бистриця Надвірнянська, 15 км, с. Черніїв, в/з м. Іва-	-	-	Стабільно.

	но-Франківськ			
10.	р. Серет, 211 км, с. Горишньо-Івачів, в/з м. Тернопіль	-	БСК: 1,04; 1,13; ХСК: 1,3; 1,86 ГДК;	Погрішення по показникам кисневого режиму
11.	р. Серет, 180 км, в/з м. Тернопіль	-	БСК: 1,01; 1,26; 1,23; 1,26; ХСК: 1,06; 1,1; 2,13;	Погрішення по показникам кисневого режиму
12.	Басейн р. Дунай			
14.	р. Сірет, 448 км, в/з м. Сторожинець	Зав. реч.: 24 мг/дм ³ ; прозорість – 15 см;	-	Стабільно.
15.	р. Прут, 867 км, в/з м. Коломия	-	ХСК: 1,13;	Стабільно.
16.	р. Прут, 772 км, с. Ленківці, в/з м. Чернівці	-	-	Стабільно.
*- в басейні р. Дністер, водозабори в м. Бережани, смт. Козіве, с. Касперівці та смт. Скала Подільська використовуються для сільсько-господарських та технічних потреб.				
Прикордонні пункти				
р. Дністер				
1.	с. Наславча	-	-	Без значних змін
2.	м. Могилів-Подільський	-	-	Без значних змін
3.	с. Дикинівка	-	-	Без значних змін
Басейн р. Дунай				
1.	с. Черепківці р. Сірет	-	-	Без значних змін
2.	с. Тарасівці р. Прут	Прозорість – 16 см; 18см	-	Без значних змін
3.	с. Костичани р. Прут	-	-	Без значних змін
4.	с. Мамалига р. Прут	-	-	Без значних змін

Карта якісного стану поверхневих вод рр.. Дністер, Прут та Сірет за 9-ть місяців 2017 р.

Начальник відділу використання воднихресурсів та моніторингу вод

С. Солонінка